

AKTUÁLIS

Kolozsvári konferencia
a kisebbségi nyelvek
védelmében

3.

INTERJÚ

Dáné Tibor Kálmán:
Művelődés, a hetvenéves
múlt hasznosítása

4.

MULTIDÉZŐ

Dérynétől a kőszínházig
- két évszázados
az aradi színjátszás

10.

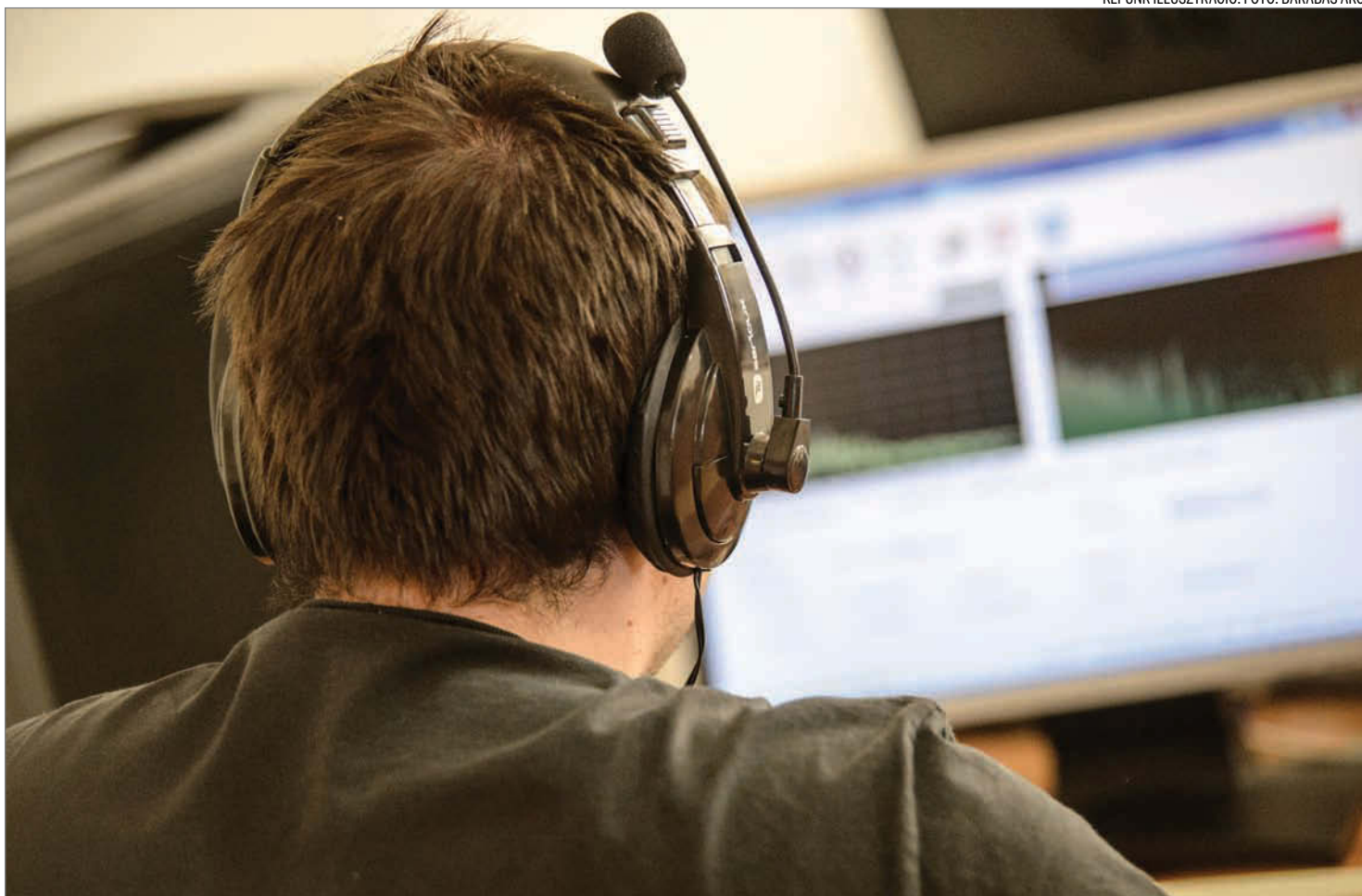

5 484 910 60019 18024

Ki fedheti fel a SRI titkait?

Erdélyi magyar politikusok a magyarság zaklatásával vádolják a hírszerző szolgálatot

KÉPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ. FOTÓ: BARABÁS ÁKOS

A parlamenti szakbizottság szerint a bíróság tíz év alatt 311 ezer lehallgatási kérést hagyott jóvá, amivel mintegy hatmillió embert figyeltek meg

Belpolitikai vihart kavart egy parlamenti szakbizottsági jelentés, amely a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) által elkövetett törvénytelenéseket vizsgálja. Habár a lehallgatottak száma vita tárgyát képe-

zi, nem kétséges, hogy az erdélyi magyarok az átlagosnál nagyobb megfigyelésnek „örvendenek”. Csoma Botond, Toró T. Tibor és Izsák Balázs nyilatkozott a témával kapcsolatban lapunknak.

8.

MAKKAY
JÓZSEF

VEZÉRCIKK

Az elszabadult ágyúgolyó

Sok ember számára nincs izgalmasabb téma, mint a titkosszolgálatok rejtett világa, amelynek könyvtárnyi irodalma és gazdag filmarchívuma van. Mindez valójában addig szórakoztató és érdekes, amíg az ember nem a saját bőrén éri a titkos ügynökök érdeklődését. George Orwell 1984 című regénye némi ízelítőt nyújt abból a valóságból, amit a kommunista rendszerek lakói átéltek, de úgy tűnik, ennek öröksége ma is nyomasztja több kelet-európai ország, mindenekelőtt Románia hétköznapijait. A Román Hírszerző Szolgálat visszaélései körül felröppenő hírek ezt igazolják, mintegy bizonyossággént arra, hogy a legnagyobb hazai titkosszolgálat nem tudott szakítani kommu-

nista múltjával. Ha emberállománya az elmúlt három évtizedben ki is cserélődött, a módszerek, a beidegződések, az egységes román nemzetállam elleni „magyar veszély” rémképe továbbra is élénken él a szervezet életében.

Persze nem kell naivan azt hinnünk, hogy a román titkosszolgálatok valamiféle világraszóló reformja előtt állunk, és a kormánypártok által betervezésre kerülő törvénytervezetek nyomán angyalokká válnak az emberek életében sokszor értelmetlenül turkáló, jól fizetett ügynökök. Magyar szempontból erre már csak azért sem számíthatunk, mert a Romániában egymással háborús viszonyban álló mindkét politikai erőcentrumnak az er-

délyi magyarság a közös belső ellensége. Függetlenül a hátsó politikai szándékoktól, amelyek lehetővé tették, hogy a lehallgatási botrányok a nagy nyilvánosság elé kerüljenek, a mostani helyzet jótehetően hatással van a közvélemény felrázására is. Lehet ugyan minimalizálni a titkosszolgálatok és az igazságszolgáltatás szoros összefonódását, de el kell gondolkodni azon, hogy a bűnözők gyorsabb hűvösre kerülésén túl ez milyen más következményekkel járhat a tisztességes polgárok életére nézve. Mennyire lehet megbízni egy olyan ország államapparátusában, ahol nem lehet tudni, hogy egy adott döntést a szakemberként alkalmazott tisztviselő vagy az éppen mögötte álló, láthatat-

lan titkos ügynök és az őt fenntartó hálózata hoz meg?

Az unió tagországainak titkosszolgálatai között az egyik legnagyobb emberállománnyal rendelkező Román Hírszerző Szolgálat átvilágítása és tisztába tétele immár egyre több politikai szereplő számára létérdek. Nem az a kérdés, hogy egy országnak szüksége van-e jól működő és hatékony titkosszolgálatra, hanem az, hogy lehet-e hatékonyan ellenőrizni működésének törvényes keretét, amely körében tarthatná az utóbbi évtizedben elszabadult és önjáróvá vált mamutszervezetet. A megfelelő ellenőrzés hiányában ugyanis a romániai társadalom egy újabb Szekuritátét támogat közpénzekből.